

Τι μας λέει η Μεγάλη Πέμπτη;

*Πέτρου Παναγιωτόπουλου
Επίκουρου καθηγητή Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ*

Οδεύοντας προς το Πάθος τα γεγονότα εκτυλίσσονται με δραματική ταχύτητα, πλούσια στο περιεχόμενό τους και με ιλιγγιώδη πλοκή, καθώς βαίνουν προς την κορύφωσή τους.

Είδαμε, ήδη, δύο πράξεις που σχετίζονται με το πρόσωπό του Χριστού, με απόλυτα αντίθετο χαρακτήρα. Από τη μια, μία αμαρτωλή γυναίκα προσέρχεται και αποδίδει ταπεινά τιμές στον Χριστό και, παράλληλα, ένας μαθητής Του αποστασιοποιείται απ' Αυτόν, για να προσεγγίσει τους Αρχιερείς και τους Γραμματείς, προδίδοντάς Τον. Η πράξη της γυναίκας δείχνει ότι το κήρυγμά Του καρποφορούσε, έπειθε τους ανθρώπους για την αγάπη και την ευσπλαχνία Του. Και ο Κύριος δείχνει την ευαρέσκειά Του στην πράξη της, αποδέχεται την προσφορά της και επιτιμά τους μαθητές που αναζητούν ψεγάδια και αδυναμίες στη συγκλονιστική εικόνα μιας γυναίκας που τιμά τον Λυτρωτή της. Από την άλλη πλευρά, πάλι, βλέπουμε ότι η ανθρώπινη αδυναμία αγγίζει και καταλαμβάνει ακόμη και τον κύκλο των πιο στενών μαθητών Του: αυτοί που θεωρούνται ως οι πιο βέβαιοι ακόλουθοί Του, ενδίδουν με τον πιο εμφατικό τρόπο στις αδυναμίες τους... Ο ένας Τον προδίδει και ο άλλος Τον αρνείται. Μέγιστο μάθημα, αλήθεια, για όσους νιώθουν ισχυροί στην πίστη τους και έτοιμοι να κατακεραυνώσουν τους «αντιπάλους».

Μάς παραδίδεται, ακόμη, ο αποκαλυπτικός διάλογος που έχει ο Διδάσκαλος με τους μαθητές Του. Σ' αυτόν ο Κύριος τους φανερώνει τις Μεγάλες Αλήθειες για το πρόσωπό Του, την αποστολή Του στη γη, για τον Πατέρα, το επικείμενο Πάθος, τη Βασιλεία Του, τον Παράκλητο που θα έλθει, την Εκκλησία, ενώ παράλληλα τούς αφήνει και πολύτιμες παρακαταθήκες για τον τρόπο που θα πρέπει να ζήσουν στη συνέχεια. Παραλαμβάνουμε, τέλος, και έναν υπερπολύτιμο ποιμαντικό θησαυρό, τη λεγόμενη Αρχιερατική Προσευχή, κατά την οποία ο Κύριος απευθύνεται στον Πατέρα για το ποίμνιό Του και τη λαχτάρα του για την ενότητά του ποιμνίου αυτού, όπως επισφραγίζεται με το ανυπέρβλητο «*ἵνα ὧσιν ἓν*».

Η σημασία της ενότητας αυτής αποτυπώνεται και στο κορυφαίο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, το οποίο παραδίδεται σήμερα στην Εκκλησία: για να έλθεις σε κοινωνία με τον Θεό, πρέπει πρώτα να έλθεις σε κοινωνία με τους ανθρώπους. Ο ίδιος ο Κύριος συμπεριφέρεται στον Ιούδα το ίδιο όπως και στους υπόλοιπους μαθητές, παρόλο που γνώριζε πως θα Τον προδώσει. Όλες οι πράξεις της επίγειας παρουσίας Του συντείνουν στην καταλλαγή της φύσης και των ηθών του ανθρώπου,

στην κατάδειξη της αυθεντικής ανθρώπινης εικόνας, όπως την έπλασε ο Θεός, όπως είναι πλασμένη, για να αγαπά.

Κι αυτό που χρειάζεται να κάνει ο άνθρωπος είναι να αποδεχθεί τα θεία δώρα, «να μην τινάξει το κεφάλι του και ρίξει το στέμμα που του απέθεσε ο Θεός», όπως λέει ο άγιος Νικόλαος Καβάσιλας. Χρειάζεται να προσέλθει στο Δείπνο με ταπείνωση και συστολή, καταθέτοντας την προσπάθεια και τον αγώνα του: στο κάτω κάτω, ακόμα και την κάθαρση ο ίδιος ο Κύριος την επιτελεί, Εκείνος είναι που σκύβει και πλένει τα λερωμένα πόδια μας, εμείς δεν μπορούμε να τα καταφέρουμε.

Αυτό που μετράει είναι οι πράξεις μας και όχι οι δηλώσεις μας: οι πομπώδεις διακηρύξεις του Πέτρου πολύ σύντομα διασκορπίστηκαν μπροστά σε μια απλή ερώτηση ενός μικρού κοριτσιού. Αντίθετα, η σιωπηλή παρουσία των γυναικών στον Σταυρό δε χρειαζόταν προηγουμένως καμία διαβεβαίωση. Αυτές αγαπούσαν πραγματικά και ενώ οι μαθητές διασκορπίζονταν σε ασφαλή καταφύγια, αυτές παρέμειναν εκεί, «όρωσαι» τα γενόμενα, αξιώθηκαν να δουν τον Κύριο στον Θρόνο Του, τον Σταυρό, και μετά από λίγο αξιώθηκαν να γίνουν οι πρώτοι μάρτυρες της Ανάστασής Του.

Εκτός, όμως, από την επιθυμία της ανθρώπινης ενότητας, είναι εμφανής στους λόγους και τις πράξεις του Χριστού και ο κλονισμός των ανθρώπινων βεβαιοτήτων, ιδιαίτερα των θρησκευτικών. Σε ομιλία του για τη σημερινή ημέρα, ο ιερός Χρυσόστομος διαβεβαιώνει ότι μεγαλύτερη θυσία είναι η καταλλαγή με τον αδελφό από την ίδια την απόθεση του δώρου στο θυσιαστήριο. Ας το έχουμε αυτό υπόψη μας αν θέλουμε να καταλάβουμε, γιατί ο Χριστός ανεβαίνει εκουσίως τον Γολγοθά και κατόπιν βάζει σκανδαλωδώς για τα ανθρώπινα μέτρα τον ληστή στη Βασιλεία.

Πηγή: Ιστολόγιο Πεμπτουσίας 05/04/2018